

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 5 nr. 3

019

mei 2008

Verleden dat herleeft, is altijd roekomst.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen"

Rotterdamseweg 53 - 55

tel. 078-612 5681

www.swaen.org

tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Verrassing...

Geacht bestuur,
Mijn naam is L. Stout, lid van de Historische Vereniging Zwijndrecht, maar ook een redelijk enthousiast beoefenaar van de modelspoor-hobby. Snuffelend op de voor die hobby interessante websites stuitte ik op "Avontuur in Miniatuur", waarvan de website inmiddels is omgedoopt in www.floodland.nl. Wanneer u die website bezoekt en in het onder het kopje "projecten" verborgen menu "De Bakkerij" aanklikt, zult u een stukje geschiedenis aantreffen van de ooit in de Kerkstraat gevestigde bakkerij. De schrijver is familie van de laatste bakker en heeft de bakkerij in miniatuur nagebouwd.

L. Stout, 078 - 6124813

Pak de koffers, de trein komt!

Als Zwijndrechtse oudheidkamer beschikken we uiteraard over diverse houten kruiwagens die vroeger door de tuinders werden gebruikt. Eentje echter is afkomstig van het station. Dat is een echte bagagekruiwagen (zie foto onder). Vanzelfsprekend is dat bijzonder en uniek. Triest is het dat deze houten burry (?) wegens plaatsgebrek buiten staat. Temeer daar door de weersomstandigheden de kwaliteit hard achteruit gaat. Omdat we ook beschikken over het originele pak van een der laatste stationschefs (*de heer Mulder, zie foto rechts*) willen we deze gezamenlijk exposeren omdat ze gemakkelijk deel kunnen uitmaken van de expositie over echt Zwijndrechtse spullen. Daar kunnen dan ook oude valiezen bij, foto's, treinkaartjes en spoorboekjes.

We zoeken iemand die de bagagekruiwagen wat wil opknappen zodat het een pronkstuk van de oudheidkamer wordt. Graag reactie.

Nieuws uit de werkgroepen

WERKGROEP REGISTRATIE

We hebben zo'n vier of vijf mensen nodig die onder leiding van de heer Bas van Gurp zich willen zetten aan het inventariseren van de voorwerpen van de Historische Vereniging Zwijndrecht. Alles moet worden beschreven, en gefotografeerd, zodat er precies bekend is wat er in huis is.

Het is de bedoeling dat hieraan 's woensdagsmiddags wordt gewerkt. Als ieder goed op de hoogte is van de werkzaamheden, kan dit uiteraard ook op een ander moment, bijvoorbeeld tijdens de interesseavond.

Graag even een berichtje.

WERKGROEP GENEALOGIE

De 4e editie van de *Trefwoordenlijst Genealogie (2008)* is gereed.

De Trefwoordenlijst bevat nu ca 20.000 trefwoorden en begrippen, voorkomend in de D. T. B. boeken, Gerechts-, Notarieel- en Gemeentenakten en andere Genealogie en Heemkunde-bronnen.

De trefwoordenlijst is ter inzage en *gratis* te downloaden via <http://www.dumont-andre.nl>

Door de omvang (581 bladzijden A5 form.) is het niet meer mogelijk de trefwoordenlijst in boekvorm te bestellen. Wel is er de mogelijkheid om de Trefwoordenlijst, in PDF-formaat als ook in WORD, te bestellen op CD-rom (zie de aanwijzing op de website).

e-mailadres

Het juiste e-mailadres van de vereniging is museum@swaen.org . Via de site www.swaen.org is bij contact of adresgegevens ook een link naar onze e-mail.

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is vanaf een uur of zeven De Vergulde Swaen geopend en kan men er terecht om meer te doen met of te weten te komen over genealogie, archeologie, restauratie of onderzoek. Of om gewoon eens gezellig bij te praten in de gelagkamer.

Wieg stond in Zwijndrecht

In de vorige Mededelingenkrant stond naar aanleiding van de in ons bezit gekomen wieg een artikel over Pieter Dolk. Daarover is inmiddels meer te melden. Pieter Dolk leeft nog, hij is 91, maar wist zich de wieg niet te herinneren.

Het blijkt dat het huis aan de Prins Mauritsstraat, waar de wieg jarenlang op zolder stond en zelfs al aanwezig was toen de huidige eigenaren het pand kochten in 1963, niet het eigendom was van de familie Dolk zelf, maar van kruidenier Romijn, die zijn zaak had aan de Ringdijk. De familie Dolk huurde het, en na de verkoop woonde mw. Dolk, de moeder van Pieter, er nog zo'n anderhalf jaar in.

Nu is het onwaarschijnlijk dat de familie Romijn een wieg stationeert in een door hen verhuurd huis, dus het ligt voor de hand dat de wieg het eigendom was van de familie Dolk, die er in 1935 kwam wonen. Natuurlijk is er een kleine kans dat de wieg er toen ook al stond. Voor 1935 woonde er de familie..... Op nr. 37 woonde de familie Los.

Over Pieter Dolk is nog te melden dat hij invalkracht was bij het Concertgebouworkest in Amsterdam en ook werkte hij bij het orkest van de Nederlandse Opera. Daarna bij het Residentieorkest.

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen drie maanden zijn onder meer een notitieboekje van de oude tuinder Los waarin hij vanaf 1909 bijhield aan wie hij groenten leverde in Dordrecht (meest aan Mevrouw de Joncheere), en het bedrag dat hij "beurde". Aardig is het dialect: bosse kroote, kroppe slaa, 5 kop aardappele, aarebeije enz..

Ook werd het wapen van Zwijndrecht aangeboden dat ooit in zelfwerkzaamheid van hout en koper werd vervaardigd alsmede enkele oude boeken uit de 19^e eeuw over Zwijndrecht en de Zwijndrechtse Waard.

Voor alle duidelijkheid: slechts enkele aanwinsten / schenkingen worden genoemd, niet alles wat we ontvangen.

Herinneringen aan Cor Visser

Onder deze titel verscheen in het aprilnummer van muziekblad 'De Orgelvriend' een uitgebreid artikel - met enkele foto's - van de hand van hoofdredacteur Gerco Schaap.

Zwijndrechtenaar Cor Visser (1900-1987) is tijdens zijn zestigjarige organistenloopbaan 43 jaar lang organist van de Grote Kerk in Dordrecht geweest. Daarnaast was hij nog zo'n 13 jaar stadsbeiaardier van Dordt. Ook als muziekpedagoog genoot Visser grote bekendheid. Hij heeft talloze leerlingen het piano- of orgelspel bijgebracht en vele beroepsmusici opgeleid. Dat gebeurde aan de Toonkunst Muziekschool in Dordrecht of bij hem thuis aan de Burg. de Bruinelaan nr. 35. Van zijn vele concerten en radio-optredens zijn helaas geen officiële opnamen bewaard gebleven. Gelukkig bleken er in particulier bezit nog oude geluidsbanden aanwezig van concerten in de Grote Kerk. Enkele daarvan konden worden gedigitaliseerd en (zo goed mogelijk) gerestaureerd. Een paar jaar geleden is hiervan door Fresco Records (www.frescorecords.nl) al een CD uitgebracht, getiteld 'Cor Visser als solist en begeleider'; die is nog aan de balie van ons museum verkrijgbaar. In het recente artikel in 'De Orgelvriend' wordt niet alleen deze, maar ook een tweede CD besproken ('Cor Visser Solo'), die vanaf heden eveneens aan onze balie te koop is. De CD's kosten € 10 per stuk. Vooral voor oud-leerlingen van Cor Visser een betaalbare, maar tevens kostbare herinnering.

Theorie vanuit Strijen

De ontstaansgeschiedenis van Zwijndrecht houdt meer mensen bezig. Via de e-mail ontvingen we een visie waarin wordt gesugereerd dat Strijen een belangrijker rol speelde dan ooit gedacht.

“Men denkt dat de Waard ontwikkeld is door het klooster de Hohorst omdat de Waard door Graaf Ansfried van Brabant aan de Kerk geschonken is. Volgens mij is deze aanname helemaal fout. Bisdommen waren in die tijd niet te koop. De benoeming van een Bisschop was in die periode grote politiek en de Duitse Keizer benoemde diegene waarvan hij verwachtte dat die persoon in staat was zijn onderdanen rustig en gehoorzaam te houden en het gebied goed te kunnen verdedigen tegen aanvallen van buitenaf.

Nee, de Suindrecht Were moet al een bloeiende economie gehad hebben toen het werd geschonken, want in die tijd was het gebruikelijk dat de Graaf/Bisschop zijn eigen oudedagsvoorziening verzorgde, vooral als hij geen opvolger had. De Suindrecht Were moet voldoende geld opgeleverd hebben om het klooster te onderhouden. Er moeten in de 10^e eeuw dus al volop activiteiten geweest zijn. Volgens mij zijn Zwijndrecht en Dordrecht dan ook parallel ontwikkeld vanuit Brabant/Strijen. Dat Strijen een Graafschap was is nooit bewezen. Hilsondis vrouw van Ansfried werd Gravin van Strijen genoemd maar dat kan ook heel goed betekenen dat zij Gravin van Brabant was geboren in Strijen. Dat moet haast wel want de Hertogen van Brabant voerden de titel Heer van Strijen wat ze zeker niet gedaan zouden hebben als er van een Graafschap sprake geweest was.

Volgens mij kijken we voor de ontwikkeling van dit gebied veel te veel naar Dordrecht maar moeten we veel meer aandacht aan Brabant/Strijen geven.”

“De titel van Strijen is na Hilsondis wel in de familie van de Hertogen van Brabant gebleven en later weer verzelfstandigd als Heer van Strijen. Van een periode voor Hilsondis is naar mijn weten totaal niets bekend. Als mijn theorie klopt, waar ik van overtuigd ben, zijn Dordrecht en Zwijndrecht parallel echt ontwikkeld door Strijen, waarbij door overstromingen Dordrecht de overhand heeft gekregen.

De kunst is nu om dan ook maar iets over het bestaan van Strijen voor Hilsondis terug te vinden.”

Teun de Graaf

Ds. Roos overleden

Op 25 mei overleed ds. C.B. Roos. Hij is 74 jaar geworden. Cees Roos, opgegroeid in Dordrecht, woonde sinds zijn emeritaat in Zwijndrecht. Tijdens zijn arbeidzame leven was hij ondermeer voorzitter van de Generale Synode van de Nederlands Hervormde Kerk. Tijdens de Wintervoorleesavonden in De Vergulde Swaen in 2005 en 2006 verzorgde ds. Roos een vertelavond. Eind 2006 stond hij nog centraal met zijn gedichten tijdens een literaire avond bij de familie Van Name. Hij dichtte al sinds zijn studententijd. In samenwerking met Marcel Deelen kwam een boekje tot stand met zijn mooiste dichtwerken, waarvan enkele ooit in een liedboek zijn verwerkt. Het bestuur van de Historische Vereniging Zwijndrecht wenst zijn vrouw en familie alle sterkte toe.

Heer, die mij in Uw dampkring dreef,
waarin ik van Uw adem leef,
ik ben met U verbonden.
Laat mij niet los, zolang ik leef,
Gij, Trooster, toen ik zoeken bleef
ben ik door U gevonden.

Kees Roos

Exposities

Zout, Zeep en Zwijndrecht

Op 21 december opende oud-burgemeester mr. C. Pijl Hogeweg deze expositie waarin aan de hand van voorwerpen uit het depot wordt getoond wat Zwijndrecht was en hoe ze is geworden tot de gemeente die ze nu is. Het blijkt dat sommige bezoekers verwachtten dat de geschiedenis van de zoutindustrie explicieter in beeld zou zijn gezien de titel van de expositie. Deze verwijst echter naar de 'bouwstenen van het verleden', gecombineerd met het huishoudelijke begrip 'zand zeep soda' omdat ook dit aspect in beeld is gebracht.

Om de bezoekers toch tegemoet te komen is in een twintigtal foto's de zoutindustrie in beeld gebracht, net zoals dat het geval is met de tuinderijen.

De expositie kent tot op heden geen einddatum; wel wordt ze in de loop van 2008 op details gewijzigd en/of aangevuld. Zo is er toch steeds wat 'nieuws' te zien.

GEMEENTE GASBEDRIEF ZWIJNDRECHT

Colofon

"De Vergulde Swaen Mededelingenkrant" is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar. Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 augustus** inleveren.

Samenstelling: Marcel Deelen

Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC

E-mail: museum@swaen.org Oplage: 650 exemplaren op A4-formaat.